

REFERAT § 17.4 udvalg om udvikling af fremtidens folkeskole d. 16-06-2026

Mødedato Tirsdag d. 16. juni 2026 kl. 17:00

Mødested Administrationsbygningen i Hinnerup, Skovvej 20

Indholdsfortegnelse

Opsamling 3. udvalgs møde 16. juni 2026..... 3

Deltagere: : Morten Bang, Lone Boye, Anne-Sophie Schjønning, Rikke Randrup Skaaning, Christian Gylling Jensen, Thomas Smidt, Karina Corneliusen, Ditte Lyngby, Lene Kirkegaard, Henrik Mørck, Rikke Harboe Jensen, Finn Rubach-Larsen, Flemming Hess Jensen, Mathilde Hostrup Nyvang

Mødedato: 16. juni
Mødetid: 17.00 – 20.00
Mødested: Administrationsbygningen Hinnerup, mødelokale 1
Referent: Leander Hedelund Jensen

Postadresse:
Favrskov Kommune
[Navn 1]
Skovvej 20
8382 Hinnerup

Tlf. 89 64 10 10

favrskov@favrskov.dk
www.favrskov.dk

[Brevdato]

Punkt 1: Opsamling fra seneste møde

Udvalgets medlemmer delte hvad de tog med fra 2. udvalgsmøde.
Den skriftlige opsamling fra 2. udvalgsmøde blev godkendt

Sagsbehandler:
[Navn 1] [Navn 2]
Tlf. [Tlfnr.]
[E-mail]

Punkt 2. Oplæg om elevfravær ved Mikkel Giver Kjer

Oplægget kan (gen)ses her: [Oplæg Mikkel Kjer VIVE.mp4](#)

PowerPoint er vedlagt som bilag.

Sagsnr.
[Sagsnr.]

Dokumentnr.
[Dokumentnr.]

Mikkel Giver Kjer fra VIVE gav udvalget et forsknings- og analysebaseret indblik i skolefravær som en aktuell og kompleks problemstilling. Oplægget tog afsæt i både nationale tendenser, eksisterende analyser og foreløbige indsigter fra igangværende arbejde om langvarigt bekymrende fravær. Herunder opsummeres hovedpointerne fra oplægget.

1. Elevfravær har stort politisk fokus. Årsager og løsninger skal findes både i og udenfor skolen

- Fravær fylder meget både forskningsmæssigt, politisk og i den offentlige debat. Skolefravær er nævnt eksplicit i det nye regeringsgrundlag og der er nationalt sat flere initiativer i gang, herunder arbejde med forebyggelse, definitioner af langvarigt bekymrende fravær og anbefalinger til mulige indsatser.
- Skolefravær skal både forstås som noget, skolen kan og skal arbejde med, men også som noget der hænger sammen med familieliv, samfundstendenser og øvrige velfærdsområder. Skolen kan ikke løse hele problemstillingen alene.

2. Tendenser og udvikling udenfor skolen med betydning for fravær

- COVID har accelereret fraværsproblematikken, særligt for de elever, der i forvejen havde udfordringer. Perioder med hjemsendelse og afbrudt skolegang har haft betydning for en gruppe elever, blandt andet fordi de har mistet rutiner, fællesskaber og tilknytning til skolen.
- Udviklingen i fravær kan ikke alene forklares med covid. Også før var tegn på ændringer. Det kan bl.a. ses i analyser af unges livstilfredshed, humør, ensomhed, koncentration og oplevelse af tilhør til skolen.

- Der kan ikke påvises egentlig årsagssammenhænge, men en række tendenser, der over en årrække viser, at der er sket noget i børne- og ungdomslivet, som også kan manifestere sig i skolen og i elevernes fravær.
- Udviklingen kan ikke i sig selv forklare fraværet, men den bidrager til et øget pres på skolens fællesskaber og elevernes deltagelse. Fravær skal derfor ses i sammenhæng med bredere tendenser i børn og unges hverdagsliv og mentale trivsel.

3. Tendenser og udvikling *indenfor* skolen med betydning for fravær

Fællesskaber og tilhørsforhold

- Oplevelsen af at høre til i klassen og på skolen er en vigtig beskyttende faktor mod fravær. Når elever ikke oplever sig som en del af fællesskabet, bliver det sværere at fastholde stabil deltagelse i skolen.
- Færre elever oplever efter covid, at de er en del af elevfællesskabet.
- Udviklingen er særligt tydelig ved pigerne, hvor oplevelsen af fællesskab ser ud til at være svækket mere end for drenge.
- Forebyggelse af fravær bør derfor have stærke klassefællesskaber og tilhørsforhold som et centralt omdrejningspunkt.

Skolens betydning for eleverne svækkes for nogle

- Færre elever giver udtryk for, at de godt kan lide at gå i skole.
- Hvis skolen opleves som mindre meningsfuld eller mindre attraktiv, svækkes et vigtigt grundlag for fremmøde.
- Spørgsmålet om fravær hænger derfor også sammen med undervisningens relevans, elevernes oplevelse af mestring og deres relation til skolen som fællesskab.
- Stabilt fremmøde forudsætter, at eleverne oplever, at skolen er et sted, hvor de hører til, lærer noget og har betydning for andre.

Koncentration og fordybelse er en voksende udfordring

- En stigende andel elever oplever, at de har svært ved at koncentrere sig i timerne. Udviklingen hænger sammen med en bredere samtale om fordybelse, digitalisering, skærme og sociale medier.
- Der er ikke én entydig årsagsforklaring, men børn og unges digitale hverdag ændrer betingelserne for opmærksomhed og deltagelse i skolen.
- Koncentrationsudfordringer kan bidrage til, at skolen opleves vanskeligere, mindre meningsfuld eller mere belastende for nogle elever.

Faglig mestring spiller sammen med fravær

- Fravær handler ikke kun om trivsel og sociale fællesskaber, men også om faglig deltagelse og mestring. Når elever oplever, at faglige krav bliver for store, kan det øge risikoen for, at de trækker sig fra undervisningen og skolen.

- Udviklingen i elever, der ikke består dansk og matematik, peger på, at faglige udfordringer fylder for en gruppe elever.
- Konsekvenserne rammer socialt skævt, fordi elever fra mere udsatte hjem har sværere ved at kompensere for tabt skolegang og manglende støtte.

4. Tendenser og opmærksomheder i udvikling i langvarigt fravær

Fravær skal opdeles i forskellige problemtyper

- Der er brug for en tydelig sondring mellem *alvorligt langvarigt fravær* og et *bredere kulturproblem* omkring fravær.
- Langvarigt bekymrende fravær handler typisk om elever med omfattende og komplekse udfordringer.
- Et bredere kulturproblem handler om en mere afslappet tilgang til fremmøde, for eksempel ekstraordinær frihed, kortere fravær eller fravær, hvor skole og hjem ikke har samme forventninger.
- Hvis alle grupper og former for fravær behandles ens, risikerer vi at indsatsene rammer forkert.

Langvarigt fravær fylder mest i udskolingen

- Langvarigt fravær defineres her som elever med mere en 15 pct. fravær i to sammenhængende kvartaler.
- Andelen med langvarigt fravær er siden COVID steget i både indskoling, mellemtrin og udskoling, men særligt blandt udskolingselever.

Mellemtrinnet er et særligt opmærksomhedspunkt

- Når man sammenligner fraværshistorikken for gruppen af elever der har langvarigt fravær i udskolingen med gruppen, der ikke har, er forskellen ikke særlig synlig i indskolingen. Grupperne begynder især at skille sig fra hinanden omkring mellemtrinnet.
- 5.-6. klasse fremstår som en vigtig periode, hvor forskelle i trivsel og fravær træder tydeligere frem.
- Mellemtrinnet er samtidig en periode med øgede faglige krav, sociale forandringer, fællesskaber i opbrud og begyndende ungdomsliv.
- Forebyggende arbejde kan derfor med fordel have et særligt fokus på mellemtrinnet.

Funktionsnedsættelser fylder, men forklarer ikke hele fraværet

- 16-20 pct. af elever med langvarigt fravær er elever med funktionsnedsættelser, diagnoser eller psykiske vanskeligheder. De er som gruppe overrepræsenterede blandt elever med langvarigt fravær.
- Denne gruppe udgør dog langt fra hele fraværsproblemet. Den største andel af eleverne med langvarigt fravær har ikke en registreret funktionsnedsættelse.
- Fravær skal derfor *ikke* alene forstås som en specialpædagogisk eller diagnoseorienteret problematik.

Fraværsproblematikken går på tværs af sociale grupper

- Langvarigt fravær har en social gradient – elever fra hjem af lavere socioøkonomisk klasse har traditionelt mere fravær
- Men langvarigt fravær omfatter også en stor gruppe fra familier med mellemlange og længerevarende uddannelser. 30-35 pct. har en mellemlang videregående uddannelse. Det betyder, at det også er en anden gruppe forældre der møder skolen og "systemet" end i andre problematikker
- Fravær har generelt en social profil, men profilen varierer efter fraværstype. Ulovligt fravær hænger tydeligere sammen med klassiske sociale risikofaktorer som forældres manglende arbejde eller uddannelse.
- Udviklingen i tabt arbejdsfortjeneste ser især ud til at vedrøre forældre med mellemlange eller længerevarende uddannelser.
- Fravær følger derfor ikke altid de klassiske sociale mønstre, og indsatser skal tage højde for flere forskellige forældre- og elevgrupper.

Fraværstyper ændrer sig gennem skoleforløbet

- Sygefravær er relativt stabilt på tværs af klassetrin.
- Lovligt fravær i form af ekstraordinær frihed fylder særligt i de tidlige skoleår, imens ulovligt fravær stiger senere i skoleforløbet, særligt fra omkring 6.-7. klasse.

Der er behov for tydelige forventninger til fremmøde

- En del fravær handler om en mere afslappet tilgang til fremmøde og ikke nødvendigvis om sygdom eller alvorlig mistrivsel. Der skal grundlæggende mindre til før forældre holder deres børn hjemme.
- Fleksibelt arbejde, hjemmearbejde og mulighed for at hente børn tidligere kan påvirke forældres syn på skolefremmøde.
- Der kan derfor være behov for tydelige forventninger til forældre og elever om, at fremmøde er en vigtig del af skolens fællesskab.

Forebyggelse bør rette sig mod de kollektive rammer

- Der findes mere viden om indsatser, der sættes ind efter, at elever allerede har fået meget fravær, end om egentlige forebyggende indsatser.
- Der er en del dokumentation for virkningsfulde individuelle indsatser overfor bekymrende langvarigt fravær, fx back2school udviklet af Michael Tastum. De er også bare meget dyre.
- Individuelle indsatser er vigtige for elever med omfattende fravær, men de er ikke tilstrækkelige som bred forebyggelse.
- Forebyggelse bør især rette sig mod klassefællesskaber, tilhørsforhold, stabile voksne, deltagelsesmuligheder og skolens fælles rammer.
- Ekstra voksne, stærkere fællesskaber og bedre tilhørsforhold kan være relevante elementer, men der findes ikke ét enkelt quickfix.
- Det brede forebyggende arbejde bør begynde i skolens kollektive rammer og suppleres med mere målrettede indsatser, når elever allerede har udviklet alvorligt fravær.

Stabile voksne har også betydning

- Lærerfraværet i folkeskolen er steget. Det kan forstærke udfordringerne for de elever, der i forvejen har svært ved at komme i skole.
- For elever, der er sårbare over for skift og uforudsigelighed, kan kendte voksne være afgørende for, om skolen opleves tryk nok til at møde op i.

5. Afsluttende konklusioner og opmærksomheder

- Skolefravær har mange ansigter og kan ikke løses med én universel indsats. Det er forskellige grupper og forskellige problemstillinger der er på spil.
- Forebyggelse og fokus på det kollektive bør være i fokus. De individuelle indsatser ser ikke umiddelbart ud til at have stor effekt i det forebyggende arbejde.
- Der er behov for retning og tydelige forventninger til, hvad skolen er, og hvilken betydning fremmøde og fællesskab har. Både nationalt, men også lokalt.

Punkt 3: Samtalesession om elevfravær med fagpersoner.

Samtalesessionen kan (gen)ses her: [Samtale-session.mp4](#)

Samtalen med fire fagpersoner, som på forskellig vis møder elevfravær i deres daglige praksis:

- Udskolingsleder Hadsten Skole, Troels Ravn-Mikkelsen
- Leder af PPR, Hans-Peter Petersen
- Faglig koordinator i specialrådgivningen, Mia Vestergaard
- Viceskolereleder og leder af specialklasserækken på Hadsten Skole, Rasmus Nørregaard Hansen.

Samtalens formål var at give praksisnære perspektiver på elevfravær fra Favrskov Kommune. Herunder er opsummeret hovedpointer fra samtalen.

1. De tidligere tegn på en begyndende fraværsproblematik og skolens forebyggende arbejde

- Fravær hænger ofte sammen med ubehag og mistrivsel. Bekymrende elevfravær opstår sjældent isoleret, men er i langt de fleste tilfælde koblet til en trivselsproblematik.
- Skolen kan ofte se "ubehag" som et tidligere tegn end egentlig mistrivsel eller trivselskrise. Ubegag kan for eksempel handle om en oplevelse af ikke at høre til, ikke at have en nær ven i skolen, familiesituationer, faglige udfordringer eller manglende oplevelse af mestring.
- Fraværet kan begynde som små tegn på, at eleven har svært ved at *stå i noget*. Herefter kan fraværet begynde som drypfravær, der over tid kan udvikle sig til en mere alvorlig problematik.

- Det er som regel forældre eller læreren der først bliver opmærksomme/italer sætter et *ubehag* hos eleven.
- Læreren og forældre er helt centrale i den tidlige indsats for at undgå at et ubehag udvikler sig til en fraværsproblematik. Klasselæreren fungerer som bindeled til forældre og taler med eleven om det oplevede ubehag.
- Et vigtigt greb er hurtigt at få etableret en samtale mellem elev og lærer. Det kan være med til at afhjælpe problemet. Det er også med til at afklare, om det er noget der skal handles *på* (afhjælpes), eller snarere noget eleven skal støttes i at stå *i*.
- Forældrene inddrages hurtigt. Formen afhænger af problemets karakter og kan være telefonsamtaler, møder på skolen eller netværksmøder, hvor PPR inddrages.
- Fremmøde og fokus på gode fællesskaber er blevet en tydeligere dagsorden i skolen. Det kommer bl.a. til udtryk ved at være tema på forældremøder og at det er fast punkt ved skole-hjem-samtaler at gennemgå barnets fravær.
- Skolen har en opmærksomhed på rammerne de tilbyder ift. at styrke fremmøde. Det handler bl.a. om at reducere unødige skift, undgå for mange vikarer og sikre faste voksne og kendte ansigter omkring eleverne.

2. Når fraværet bliver bekymrende og PPR inddrages

- PPR typisk inddrages, når fraværet har stået på i længere tid, og når problemstillingen er blevet mere kompliceret. Det sker ofte efter et forudgående samarbejde mellem skole og forældre.
- PPR kan blive inddraget på flere niveauer. Nogle gange på klasse- eller gruppeniveau, fx hvis læringsmiljøet, klassefællesskabet eller det sociale miljø er udfordret. Andre gange om individuelle elevsager, hvor et barn har langvarigt fravær.
- Fraværet ses ikke som problemet i sig selv, men som barnets løsning på et andet problem. PPR's opgave bliver derfor at undersøge, hvilket problem der ligger bag fraværet. Det kan handle om forhold i skolekonteksten, læringsmiljøet, relationer, forhold i hjemmet eller andet.
- Alvorlige fraværsforløb kan sjældent løses hurtigt. Et minimumsforløb i PPR-regi kan vare omkring et halvt år, hvis der ses progression, men mange forløb varer mellem to og tre år.
- Hvis indsatsen ikke lykkes, kan sagen udvikle sig til en indstilling til visitation til specialtilbud, hvis det vurderes relevant ift. elevens behov.

- I visitationssagerne til specialtilbud er der ofte også en fraværsproblematik. Omkring 60 pct. Når sagen er nået dertil, er der typisk tale om både funktionsnedsættelse, langvarigt fravær og en lang række afprøvede tiltag, som ikke har haft tilstrækkelig effekt.

3. Fraværsproblematikken og -indsats i specialklasser

- Arbejdet med at hjælpe en elev med højt skolefravær, der er visiteret til et specialtilbud, starter typisk med dialog med forældrene og få deres rolle tydeliggjort som afgørende.
- Der udarbejdes en optrappingsplan sammen med PPR, skole og eventuelt familiebehandler. Optrappingen foregår gradvist og med stor opmærksomhed på elevens *belastningsniveau*.
- Det kan i starten være vigtigt med *beskyttelse* af eleven, men det skal være *"tilpas beskyttelse"*, der sker parallelt med gradvis *eksponering*.
- Mange elever har både funktionsnedsættelser, skolefraværsproblematikker, angst, negative skoleoplevelser og andre belastninger med sig. Indsatsen handler derfor om at finde den rette balance mellem støtte og udfordring.
- Det kræver mange små skridt at genskabe tillid til skolen, der er blevet et "monster" for eleven og ofte også for forældrene.
- Forældre kommer ofte med dårligere oplevelser med skolen og *systemet* og der skal oparbejdes nyt mod til at starte op igen.
- Tilbagevenden til skole kan være et langt og langsomt forløb. Der gives et eksempel, hvor en lærer efter et halvt års indsats endelig lykkes med at få adgang en halv time på elevens værelse i hjemmet.
- Tilbagevenden kan kræve faste og hyppige besøg, kontakt i hjemmet, opgaver leveret hjem, små skridt i retning af skolearbejde og gradvis udvidelse af elevens kontaktflader.
- Elever, der har været væk fra skolen i lang tid, skal ofte bruge tilsvarende lang tid – eller længere – på at vende tilbage til en mere normal skolegang.

4. Når sager om fravær også bliver til sager om tabt arbejdsfortjeneste (TA)

Tabt arbejdsfortjeneste bliver aktuel, når familien ikke længere kan få hverdagen til at hænge sammen

- Forældrene har typisk gennem længere tid forsøgt at indrette sig. De kan have hentet barnet tidligere, arbejdet hjemmefra eller på andre måder forsøgt at få hverdagen til at fungere i samarbejde med skolen.

- Når fraværet bliver langvarigt og massivt, når nogle forældre til et punkt, hvor de ikke længere kan løse situationen selv, og hvor arbejdsgiver måske heller ikke længere har tillid til, at de kan passe deres arbejde.
- Specialrådgivningens opgave er at vurdere, om forældrene skal kompenseres for et indtægtstab, hvis de er nødt til at passe deres barn hjemme. Den centrale vurdering handler om, hvorvidt behovet er en konsekvens af barnets funktionsnedsættelse eller af rammer i skolen, som barnet ikke kan rumme.

Tabt arbejdsfortjeneste er en umiddelbar lettelse, men kan også skabe nye dilemmaer

- Forældrenes umiddelbare reaktion på en bevilling af tabt arbejdsfortjeneste er lettelse. Det opleves som den eneste løsning i en for dem meget belastet situation.
- Samtidig kan TA blive langvarigt og få betydning for forældrenes tilknytning til arbejdsmarkedet. Hvis en forælder har modtaget tabt arbejdsfortjeneste i flere år, har vedkommende typisk ikke længere et arbejde.
- Det skaber et dilemma, når bevillingen senere skal justeres. Familien kan have indrettet sig efter en hverdag med tabt arbejdsfortjeneste, samtidig med at målet fortsat er, at barnet gradvist skal tilbage i skole, og at forældrene igen skal kunne arbejde. En positiv progression i barnets fremmøde kan få en umiddelbar negativ betydning for familiens økonomiske situation, fordi det fjerner grundlaget for TA.

Modtagere af TA er ofte ressourcestærke og ikke kendt i forvejen

- Specialrådgivningen kender sjældent børnene i forvejen, når forældrene søger tabt arbejdsfortjeneste. Det er ofte umiddelbart ressourcestærke forældre, som gerne vil klare sig selv, og som ikke nødvendigvis tidligere har haft kontakt med familieafdelingen.
- Skolen ved ikke nødvendigvis, at en familie har søgt om tabt arbejdsfortjeneste. Specialrådgivningen indhenter altid oplysninger fra skolen, men der skal samtykke til for at dele oplysninger om selve ansøgningen, bevillingen eller afslaget.
- Der kan opstå "siloe" i arbejdet hvor skole, PPR og myndighed arbejder med samme barn og familie, men hvor informationsdeling og koordinering kan blive vanskelig, hvis der ikke er samtykke eller tydelige fælles arbejdsgange.

5. Betydningen af fællesskaber

- Elever med fravær er ikke nødvendigvis *ude af øje og ude af sind* med det samme. Klassekammerater har fortsat have eleven i tankerne.
- Relationer til klassekammerater kan derfor bruges som en motiverende faktor i arbejdet med tilbagevenden. Et greb kan være at lave små møder eller situa-

tioner, hvor eleven får kontakt til de klassekammerater, hvor relationen fungerer.

Er der noget der generelt kendetegner vores fraværssager?

- Der er noget omkring skift og overgange. Fællesskaberne kan være særligt udfordrede i overgange, hvor nogle børn og unge kan få en dominerende oplevelse af, at det er ligegyldigt, om de kommer eller ej. Hvis eleven ikke oplever sig betydningsfuld i fællesskabet, bidrager det til, at eleven trækker sig
- Der er noget selvfølgelighed og nødvendighed omkring fællesskaberne som røg lidt ud under covid. Både hos forældre, men også hos os selv som skole, hvor vi er kommet til at tage lidt lettere på det, hvis man ikke er til stede.
- Hos forældrene kan det være meget vanskeligt at stå i deres børns ubehag. De har brug for samtaler og hjælp til hvordan de står i det.

Punkt 4: Gruppedrøftelser af elevfravær

Som en del af afsættet for drøftelsen havde udvalget set resultatet af en survey om fravær blandt elever på 6. og 8. årgang. De havde også set en kort film med nogle af eleverne, der giver deres perspektiv på langvarigt fravær fra skolen.

Resultater fra surveyen er vedlagt som bilag.

Videoen kan (gen)ses her: [Tilbagevenden inkl præsentation.mp4](#)

Udvalget drøftede elevfravær med udgangspunkt i hvordan problemstillingen ser ud fra forskellige aktørers perspektiv. Hvilke dilemmaer, ønsker og håb opleves hos elever, forældre, medarbejdere ledere og politikere?

Herunder sammenfattes de væsentligste temaer og tendenser i drøftelserne.

En forståelse af at fravær er udtryk for noget dybere

- Der er en forståelse af, at fravær sjældent/aldrig står alene, men er et *symptom* på noget. Det bliver elevens *løsning* på et oplevet problem.
- Længerevarende fravær hænger ofte sammen med mistrivelser (fagligt eller socialt), oplevelse af ikke at *mestre*, utryghed eller oplevelsen af ikke at høre til i skolens fællesskaber. Der kan være en *vilje* til at komme i skole og være en del af fællesskabet, men en oplevelse af ikke at *kunne* eller *turde*.
- Der er en oplevelse af, at der er stærke og mange forskellige følelser i spil i forbindelse med elevens fravær, der kan komme til udtryk på forskellig vis. Fysisk ubehag, usikkerhed, skyldfølelse, frustration, udadreageren, indelukthed etc. Der kan også være en ambivalens i på den side at føle/vise "*lad mig være*" og samtidig ønske/tænke "*hjælp mig!*"
- Der er en forståelse af, at de svære ting vokser sig større/blive sværere at overkomme jo længere tid eleven er fraværende.

En erkendelse af mange dilemmaer hos de voksne omkring barnet/den unge

- Der udtrykkes en oplevelse af, at det kan være en vanskelig opgave at finde ud af hvad der er den/de bagvedliggende årsag(er) til fravær. Det kan være et krævende og svært opsporings- og relationsarbejde, der stiller store krav til både forældre og medarbejdere omkring barnet/den unge.
- Der er også mange følelser i spil hos de voksne omkring barnet/den unge. Hos forældre fx frustration, afmagt, ensomhed, skam, oplevelsen af ikke at lykkes som forælder og af ikke at kunne få hjælp (i tide). Hos medarbejdere bekymring for eleven, afmagt, dårlig samvittighed og følelsen af ikke at have tid/mulighed eller redskaber til at gøre det, der skal til.
- Der er en forståelse af, at forældre står i dilemmaer mellem at skåne og presse barnet, mellem at lytte til barnets signaler og samtidig sætte krav om at fastholde skolegangen, og mellem ønsket om ro her og nu og bekymringen for tab af funktionsniveau over tid.
- Skolen og medarbejdere kan stå i dilemmaer imellem hjælp til få elever med et bekymrende fravær og hensynet til de mange, der er til stede. Det giver afvejninger af hvordan tid og ressourcer fordeles mellem individuelle behov hos de få og hensynet til de mange.
- Der udtrykkes en bekymring for, at frygten for at presse barnet/den unge for meget og udløse stærke følelsesmæssige reaktioner skaber en for stor berøringsangst hos både forældre og skole. Vi lytter hele tiden til hvad barnet giver udtryk for og forsøger at indrette derefter. Derved kan vi komme til at lægge ansvaret fra de voksne og over på barnet.
- Der udtrykkes en tro på, at det er afgørende fortsat at stille krav og have positive forventninger til barnet/den unge. Også selvom barnet/den unge selv udtrykker "*lad mig være*".
- Der er en opmærksomhed omkring at forståelsen af elevers udfordringer kan være forskellig mellem skole og forældre. Det kan skabe dilemmaer for ift. hvor langt man som medarbejdere og skoleledelse synes at kunne gå ift. at sætte krav og forventninger.
- Der udtrykkes en tro på, at et tydeligt mandat og klar retning i skolevæsenet som helhed kan være med til at give et stærkere fundament og mandat til at opsætte tydelige (positive) krav og forventninger. Fra medarbejder til skoleledelse, skoleledelse til forvaltning og politisk niveau.

Fokus på forebyggelse og styrke fællesskaberne

- Udvalget er generelt enige om, at gode fællesskaber er nøglen til forebyggelse af fravær.
- Der er en forståelse af, at det der betyder mest hos eleverne er en oplevelse af at høre til, have venner, trygge relationer og det at være "helt almindelig". Fæl-

lesskaber, og særligt klassefællesskabet, fremhæves derfor som afgørende for forebyggelse af fravær. Ligeledes kan vejen tilbage til skolen gå gennem (gen)etablering af gode relationer i klassen og/eller andre fællesskaber.

- Der blev også peget på betydningen af kontinuitet af kendte voksne og strukturer i hverdagen.
- Der blev udtrykt en tro på at investering i fællesskaber i almenmiljøet kan have større betydning end alene bedre indsatser, der sættes ind, når problemerne er blevet store. Der er samtidig en erkendelse af, at må "gå på begge ben". Vi er forpligtigede til at hjælpe de elever der i dag har bekymrende fravær.
- Der er en opmærksomhed på, at investering i det almene kræver (politisk) mod, da effekterne kan tage lang tid om at slå igennem og i den forstand er mindre synlige end indsatser/tiltag rettet mod elever med højt skolefravær her og nu
- Der blev peget på behovet for viden, redskaber og kompetencer til at handle tidligere og mere virkningsfuldt. Der blev peget på betydningen af efteruddannelse, bedre samarbejde og tværfaglige indsatser på tværs af skole, dagtilbud, SFO, fritid, foreninger og andre forvaltninger.
- Der blev samtidigt også givet udtryk for at mange aktører ikke i sig selv er en løsning. Flere "rundt om bordet" kan også gøre fraværsforløbene unødigt tunge og langtrukne. I stedet kunne man som skole ønske sig flere hænder "helt tæt på" i hverdagen.